++

Helgoland vogelreis

11 – 16 oktober 2026

Voorwoord

Team 'KNNV-Goldcrest' organiseerde medio oktober 2026 (van 11-16 oktober) een zesdaagse reis naar Helgoland. Team KNNV-Goldcrest bestaat uit Annemieke Spoelman die vooraf de hele reis vooral logistiek en administratief vanuit Goldcrest NatureTours zorgvuldig had voorbereid, Jeroen Verhoeff, reisleider namens Goldcrest NatureTours en Jos Vrolijk reisleider namens de natuurvereniging KNNV.

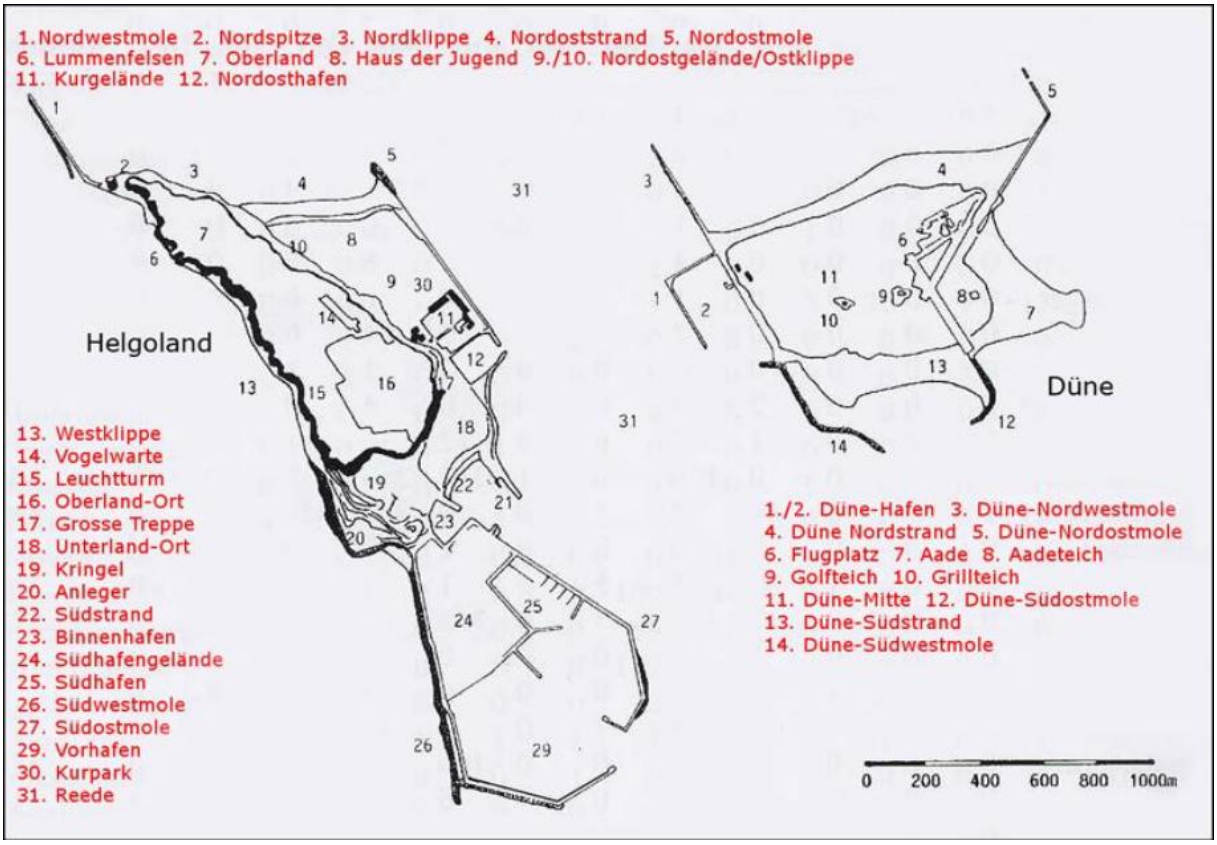
Helgoland is eigenlijk een 'must' voor vogelaars die in de herfst een bijzondere locatie willen bezoeken. Dit kleine Noordzee-eiland ligt in de Duitse bocht op een strategische plek in de trekroute van vele vogelsoorten. Het eiland is niet groot, maar wel heel apart. Helgoland is een rotseiland van ca 2,5 km lang en 1 km breed. Langs en over het eiland is er in de herfst doortrek van soortgroepen zoals meeuwen, duikers, futen, koeten, steltlopers en zee-eenden. Afhankelijk van de weersomstandigheden is ook doortrek van piepers, gorzen, leeuweriken, tapuiten en allerlei andere zangvogels.

Er zijn bezoeken gebracht aan onder andere het 'Oberland, Mittelland en Unterland' en uiteraard zijn ook de kuststroken met klippen, duinen en havens aangedaan. De volgorde was vooraf wel gepland maar de uitvoering is ook afhankelijk van de weersomstandigheden. Alle locaties zijn te voet in een rustig tempo bezocht. We hebben gedurende deze week de mooiste plekken van Helgoland onder behoorlijke gunstige weersomstandigheden kunnen bezoeken. Tevens is van de gelegenheid gebruik gemaakt ook een bezoek te brengen aan het Vogelringsstation op het eiland en daar een uitleg en rondleiding te krijgen. Ook hebben we met een kleine ferry het naastgelegen eilandje Düne bezocht; dit is erg bekend vanwege de daar verblijvende Grijze en Gewone Zeehonden. Zie voor een overzicht van de belangrijkste plekken op het eiland het bijgevoegde kaartje. Voor actuele waarnemingsoverzichten en veel meer vogelonderzoekinformatie verwijs ik weer naar de zeer uitgebreide website van de Ornithologische ArbeidsGemeinschaft (OAG) van Helgoland te vinden op https://www.oag-helgoland.de/

Dit verslag beschrijft het gevolgde programma van dag tot dag via sfeerimpressies die grotendeels door de deelnemers zelf geschreven zijn. Ook bevat het een overzicht van de vogelwaarnemingen in de zogenaamde 'streeplijst' aangevuld met enkele highlights uit andere soortgroepen. We hopen dat uit de tekst, de foto's en inhoudelijke gegevens blijkt dat we hebben genoten en tevreden kunnen terugkijken op deze reis. De foto's in dit verslag zijn ook allen gemaakt door de deelnemers. We hebben ervoor gekozen om niet per foto een credit te vermelden. Veel dank voor de bijdrage die eenieder aan dit verslag geleverd heeft.

Mede namens de natuurvereniging KNNV en Goldcrest Naturetours,

Jos Vrolijk

Zondag 11 oktober, door Jos

Vandaag was dan de afreisdag voor onze vogeltrip naar Helgoland in de Duitse Bocht. Er was door Jeroen een mooie ruime Ford Transit toerbus gehuurd in de buurt van zijn woonplaats Vlaardingen. Hiervandaan werden in Leiden eerst Els en Hans opgehaald; vervolgens werden in Ouderkerk a/d Amstel Wendy, Pim, Chantal, Maxime en reisleider Jos opgepikt. Als laatste stapte in Zwolle Marie–Anne aan boord waarmee de groep compleet was. Vooraf was al bedacht om aan de Duitse Waddenkust een korte vogelexcursie toe te voegen zodat we een frisse neus konden halen en tegelijkertijd al van de kustvogels konden genieten. Zogezegd zogedaan, maar ook tijdens de vlotte auto rit konden we ook al leuke vogelsoorten zoals een overvliegende Zwarte Specht en een vlucht Kraanvogels noteren. Ook werden vele reeën in de velden langs de snelwegen gesignaleerd. Ook aan een lunchstop en rustpauze voor de chauffeur werd natuurlijk

gedacht en uiteindelijk arriveerden we zo even na 15.00uur bij het interessante buitendijkse kweldergebied de ' Langwarder groden'.

Hoewel tijdens de autorit regelmatig de eerste herfstregens neerdaalden -gepaard met bijbehorende donkere luchten – bleken we precies op het goede moment te arriveren en maakte de buien plaats voor een heldere en ook zonnige horzion met goed zicht. Tijdens een vogelwandleling over een vlonderpad door de kwelders werden onder andere aardig wat eendensoorten opgemerkt: Wilde Eend, Krakeend, Wintertaling, Slobeend, Smient, Pijlstaart en op en rond de kwelder & het wad ook vele steltlopers, voornamelijk (veel) Bonte Strandlopers, Scholeksters, Wulpen, een Groenpootruiter, Kluten, Bergeenden en Brandganzen. Er was al behoorlijke trek van Veldleeuwerik en Graspieper. Na een dikke vijf kwartier stapten we weer voldaan in de bus en reden door naar onze eindbestemming Cuchaven Hostel dicht bij de haven en konden daar onze kamers voor die nacht betrekken. Zo tegen 19.00 uur konden we terecht voor een prima maaltijd in het nabijgelegen Fischrestaurant Lloyds; en daarna voldaan naar bed.

Maandag 12 oktober, door Pim

We vertrokken met de boot uit Cuxhaven naar Helgoland met prachtig windstil en zonnig weer.

(Op zee werden nog een kleine jager, heel veel zwarte zee-eenden, een paar Jan van Genten en zandbankende zeehonden gezien.)

Na een ingewikkelde incheck procedure bij het hotel konden we los. I.v.m het prachtige weer werd het meteen de langste wandeling van wel 8,5 km. En dat is lang, want we gingen voor slow birding ;-). Helgoland, bestaande uit Oberland en Unterland, kent diverse routes. We namen uiteindelijk de volledige Oberland route.

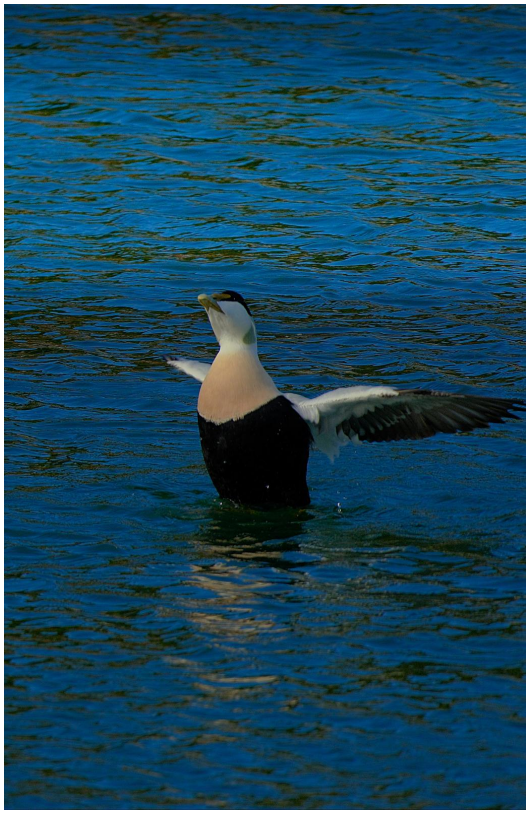
Een volle ronde met als uiterste punt de “Anna”, een aparte rots langs die schitterende kliffen. Eerst moesten we de trap op en daar was het meteen prijsschieten met oa de sijs (voor mij nieuw, terwijl ik al zo’n 700 soorten heb gezien). Prachtig hoe dit beestje ondersteboven hangt als hij aan het snacken is.

Eenmaal boven langs de kliffen was het turen naar de zeevogels; alken, ali's (aalscholvers) en zelfs een jonge Jan van Gent.

En dan die eiders, wat zijn die mooi. Uiteindelijk bij de Anna zien we zeehonden, bonte kraaien en veel koperwieken die de hele week om onze oren zullen vliegen. Soms stort er één vermoeid neer en dan is de sperwer alert. We hobbelen dan weer terug langs de andere kant langs de rand van de rotsen richting de tuintjes waar we o.a. de gekraagde roodstaart zien op drie meter afstand. En verder weg een goed verscholen velduil die in het hoge duingrasland schuilde.

(De dwerggors die toch drie rietgorzen bleken).

Het einde van de middag werden we getrakteerd op een presentatie van een gepassioneerde studente die bij het vogelringstation (onderdeel van de ‘Vogelwarte Helgoland’) werkte. Ze liet een gevangen goudhaan en een roodborstje zien. Ze hebben een hele andere vangmethode dan in Nederland en gebruiken geen netten. Hun hele ringproces duurt slechts 35 seconden. Zo hebben de vogels de minste stress.

Voldaan dalen we af richting restaurant en eten de buikjes vol.

Dinsdag 13 oktober, door Jos

Gisteren werd vooral het ‘Oberland’ bezocht waarbij we hoog boven zee tijdens goed weer van het prachtige uitzicht konden genieten. Vandaag waren de weersomstandigheden nogal anders: een stevige wind, bewolkt en ook af en toe een regenbui. Ook om die reden leek het mij verstandig wat meer de luwte van de oostkant van Helgoland op te zoeken. Vanuit ons verblijf in Hotel Klassik en Appartment Klassik konden we eerst de omgeving van de Nord-ost Hafen verkennen en dan via de tuinparken van het Kurgelande, het Nordostgelande en het duinachtige Kurpark naar de jeugdherberg ‘Haus der Jugend’ en het daarachtergelegen Nordstrand lopen.

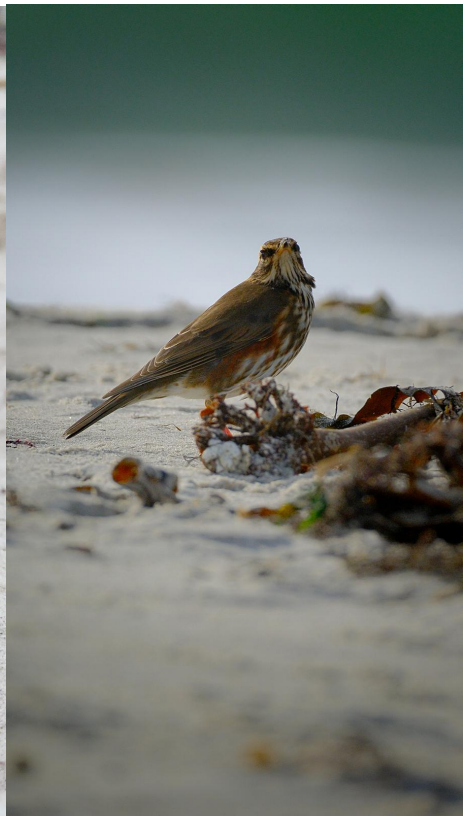
De start begon al goed: in de Nord-Ost hafen zwom een Roodkeelduiker zeer nabij met nog uit zijn zomerkleed zijn roestbruine keelvlek goed zichtbaar.

Iets verderop zwommen vlakbij een paar goed uitgekleurde Eidereenden en een Zeekoet. Alles was voor de fotoliefhebbers door de korte afstand goed op de plaat vast te leggen.

Ook een Grote Gele Kwikstaart was vervolgens mooi te zien op de kade. Na een tijdje alles daar goed bekeken te hebben liepen we door een afwisselend parklandschap met her en der wat gebouwen zoals een kuuroord, een zwembad, het Alfred Wegener Instituut (een onderzoekscentrum voor o.a. noordzee-ecologie).

Boven ons was nog steeds behoorlijke vogeltrek van o.a. vinken, graspiepers, merels en vooral koperwieken; ook doken deze vogels overal in de bosjes op. In het duinenpark werd nog gepost en gezocht naar een Klapekster die op die dag nog niet werd gevonden (later in de week wel).

Zo rond de middag arriveerden we bij de Jeugdherberg waar we eerst een tijdje bij het piertje naar dichtbij fouragerende Alken (zeven stuks!) keken, maar ook driftig baltsende Eidermannen zagen in hun prachtige zwart-witte pakje met zalmroze en olijfgroene tinten (met ook hun eigenaardige geluid) en ver weg de eerste Jan van Genten. Het werd wat regenachtiger dus gelukkig konden we in de hal – lounge van de Jeugdherberg rustig en droog onze lunch-hapjes gebruiken. Leuk om eens weer in een echte jeugdherberg sfeer rond te kijken.

Vervolgens deden we nog een ‘rondje’ om de jeugdherberg (waar Hans al een Bokje gespot had); we zagen oa hongerige kneutjes aan paardebloemzaad pikken en een ogenschijnlijk verlaten sportveld. Via de bosjes onder de klif liepen we weer naar de Kurpromenade waar we de dag afsloten na langs het Sudstrand ons restaurant al even bekeken te hebben.

In dit Rickmers Galerie restaurant werd de dag met de groep afgesloten.

Woensdag 14 oktober: rondwandeling op Dúne, door Els

Om 9 uur stonden we klaar in het haventje vanwaar we met de "Witte Klif", een kleine catamaran, naar Dúne vertrokken. Dúne is een klein eiland dat pas in 1720 bij een sterke storm door zandafslag van het hoofdeiland is gescheiden. Het lijkt op een piepklein waddeneiland met zandstrand en duinen. Anders is dat aan de oostkant een kiezelstrand is. We besloten een rondje met de klok mee te lopen.

Aangekomen bij het Nordstrand werd alles direct klaargezet; krukjes, telescopen, fototoestellen. Of gezeten op de knieën achter een muurtje uit de wind genoten we van de vele vogels.

Wat een diversiteit; rosse grutto’s, strandlopers, graspiepers en een oeverpieper, vinken en weer veel koperwieken etend tussen het wier op het strand.

Overal lag Vingerwier, een grote opvallende kelp met lange brede bruinige bladeren.

Verder lopend kwamen we de eerste groep grijze zeehonden tegen, liggend op het strand bij de waterlijn.

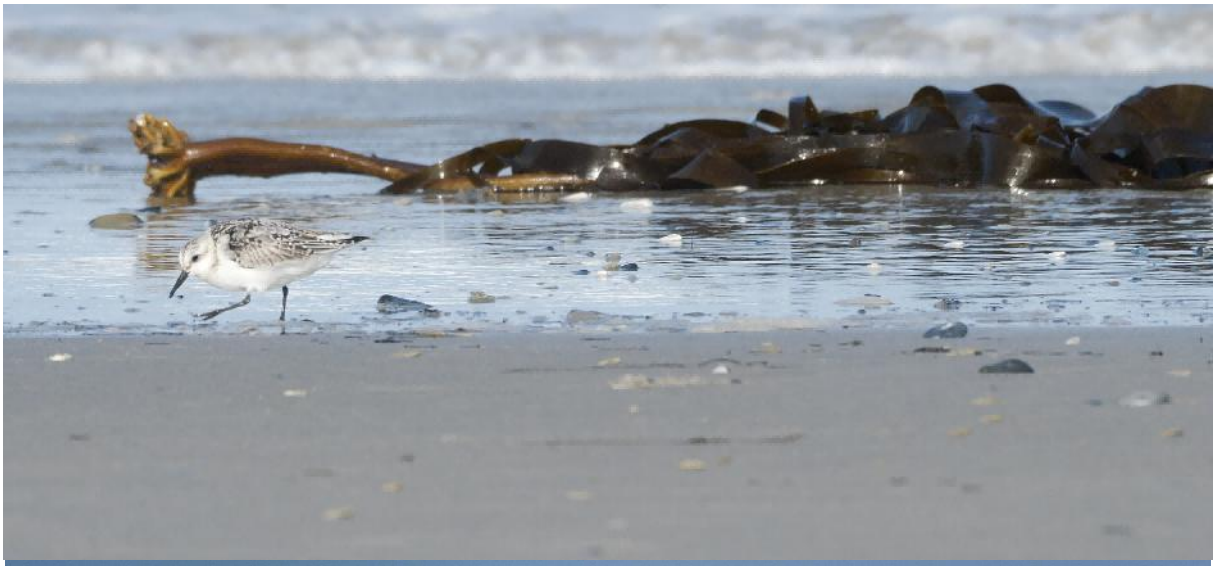

Zittend tegen de duinrand uit de wind, dronken we thee of koffie en genoten van het zicht op de zeehonden. De zon scheen op hun vacht en sommigen hadden een mooi vlekkenpatroon.

Op het kiezelstrand lagen weer grijze zeehonden. De meesten lagen op de kant maar enkele zwommen ook rond. Bij de laatste stop zagen we behalve de grijze zeehond ook de gewone zeehond die wat kleiner is en een rondere kop heeft. Ook hier weer veel vogels o.a. steenlopers, koperwieken, piepers en een enkele wulp.

De volgende stop waar uitgebreid gekeken werd was bij de Oost Dúnedam, waar we o.a. paarse strandlopers, oeverlopers, een strandleeuwerik en nog een prachtige goudplevier zagen.

Door de duinen liepen we terug naar de haven.

In de duinen veel struiken met duindoornbessen. Een (Grauwe?) kiekendief vloog over. Het bootje was op de terugweg beduidend voller, maar de 100 personen hebben we niet gehaald. De golven waren door de harde wind hoger maar al gauw waren we weer op het hoofdeiland. Een geslaagde dag waarbij genoten is van de vogels, robben, zon en wind.

Els

Birdwatchers birdwatching a bladkoning for 3 days in thezelfde boom!

Donderdag 15 oktober, door Marie-Anne

Vanaf half acht kunnen we ontbijten in restaurant Dune Sud. Er staat een eenvoudig ontbijt voor ons klaar. Ik vraag een medewerkster of de catamarans naar Cuxhaven vandaag weer varen. De dag ervoor was de dienst uitgevallen vanwege de te hoge golven. Ze vertelt me dat er vandaag alleen om 15.15 uur een catamaran zal varen. Oei, dat klinkt niet best! We moeten het maar even afwachten en kijken wat Storytels ons te vertellen heeft. Om half tien melden we ons bij Storytels. We leveren onze sleutelkaarten in en zetten onze bagage hier neer, omdat we aan het eind van de middag met de catamaran terugvaren naar Cuxhaven. Gelukkig komt er goed nieuws: de catamaran van 17.00 uur, waarvoor we hebben gereserveerd, vaart gewoon. Hoera! Vandaag gaan we het eiland te voet verkennen, op zoek naar vogels. Wie weet zien we de klapekster. Maxime zou deze al hebben waargenomen.

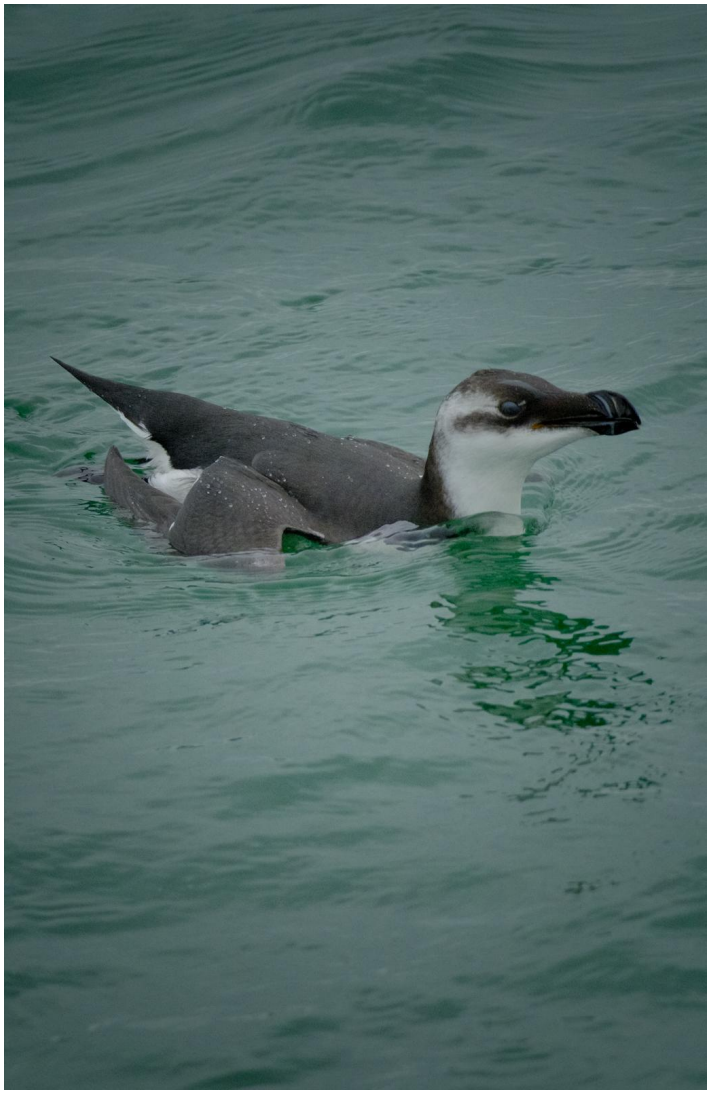
We lopen in de haven eerst nog even langs de roodkeelduiker. Wendy heeft deze soort nog niet gezien, maar krijgt nu alsnog de kans. De vogel zit er gelukkig nog steeds.

Onderweg komen we verschillende soorten tegen: koperwiek, roodborst, ekster en zanglijster. Een waterral laat zich alleen horen.

Verder zien we een zwarte kraai, nog een 'laatste' boerenzwaluw, een houtduif, een blauwe reiger en een aalscholver.

Bij de pier wacht ons een mooi schouwspel: drie alken die aan het jagen zijn. Een prachtig gezicht! Omdat het begint te regenen, zoeken we beschutting bij de jeugdherberg. Daar drinken we op ons gemak koffie en wachten we tot het weer opklaart. Els en Wendy trekken intussen hun eigen plan en wagen zich aan de steile trap naar boven. Dat is een stevige klim! Zodra het eindelijk weer droog is, gaan wij verder. We lopen langs het sportveld. Zou hier nog gevoetbald worden? Helaas laten de vogels het een beetje afweten. We zien zelfs nauwelijks koperwieken, terwijl we die de afgelopen dagen juist zo vaak zijn tegengekomen. Daarna wandelen we langs het strand, waar we veel kokmeeuwen en wilde eenden zien. Jos en Hans hebben intussen de klapekster gespot. ?? Ja, het geluid klopt! Leuk, weer een bijzondere waarneming.

Bij het kerkhof ontdekken we een goudhaan en een tjiftjaf. We nemen ook even een kijkje in de kerk, die een sobere indruk maakt. Vervolgens lopen we langs het vogelringstation en de volkstuintjes. Vanaf deze hoogte hebben we een mooi uitzicht op de jeugdherberg, de kust en rustige zee. En dan volgt er nog een mooie bonus: twee volwassen Jan-van-genten! Andere groepsleden hebben er zelfs drie gezien. Wauw, wat een prachtige waarneming om onze wandeling mee af te sluiten! Via de trap dalen we weer af. Onderweg zien we nog een goudhaan. Een vogelaar die daar op de trap staat, blijkt een prima foto te hebben gemaakt van de blauwe kiekendief die we gisteren zagen. Dus toch geen grauwe kiekendief of steppenkiekendief. Om half vier halen we onze

bagage op en gaan we weer op weg naar de catamaran. Tien minuten voordat deze om 17.00 uur vertrekt, komt er even een flinke stank uit. Niet bepaald een aangename verrassing! We hebben mooie plaatsen op een bank op het achterdek. Jos zit op de grond en Jeroen staat.

Op ongeveer een derde van de tocht stopt de catamaran plotseling. Waarom? De deining is enorm. Zou ik dan toch nog zeeziek worden? Gelukkig vaart de catamaran al snel weer verder. Onderweg zien we maar weinig vogels. Enkele groepsleden ontdekken meeuwen, waaronder een drieteenmeeuw. Helaas krijg ik deze zelf niet in beeld. Wel zijn er nu meer schepen om ons heen dan tijdens de heenreis. Ondertussen ontvangen we op onze mobiele telefoons foto's van Maxime en Chantal. Supermooi! Om 18.15 uur komt er land in zicht. Even later kunnen we van boord en het busje komt zo.... Daarna volgt nog een behoorlijke sightseeing door het havengebied van Cuxhaven. De visrestaurants waar we langs komen, blijken allemaal gesloten te zijn. Gelukkig vinden we uiteindelijk een plek om te eten: het Oekraïense restaurant Dofomin. We krijgen er prima eten, in flinke porties. Voor sommigen is het misschien zelfs wat veel, maar gelukkig wordt alles snel uitgeserveerd. Iets na tienen zijn we klaar om terug te gaan naar het hotel. De incheck verloopt gelukkig een stuk vlotter dan op de heenweg. Zo zijn we om iets na 22.00 uur weer op onze hotelkamers. Er is nog even wat onduidelijkheid over de lunchpakketten voor morgen, maar uiteindelijk kunnen we de dag afsluiten en heerlijk gaan slapen. We kijken terug op een mooie dag op het eiland, met fijne wandelingen, bijzondere vogelwaarnemingen en als extra beloning de Jan-van-genten boven zee.

Vrijdag 16 okt, terugreisdag en bezoek Neuenburger Urwald, door Jeroen

Na weer een prima ontbijt in het hotel in Cuxhaven gaan we wederom met een zelfgemaakt lunchpakket weer op pad. De famile Giel voelt zich jammer genoeg nog steeds niet lekker en vooral Chantal had het moeilijk.

De tussenstop in het Neuenburger Urwalt blijkt een goede keus, want wat een prachtig bos is dat zeg! Vol majesteuze eiken, beuken, hulst en taxussen en ook heel veel mooie paddenstoelen. Er werden bonte spechten, boomklevers en glanskoppen gehoord en gezien. Daarna was het rustig een beetje wegsoezen op de weg terug, met weer een stuk of dertig reën, voordat iedereen op zijn of haar plek afgezet werd.

Het was een fijne en gezellige reis met fijne en gezellige mensen: bedankt en hopelijk tot weer eens ziens!

Jeroen Verhoeff

misterybird/ufo

Bijlage : Streep lijst Helgoland	Waargenomen= V
KNNV - Goldcrest reis 11-16 okt 2026 (incl. reisdagen)	
Nb omdat dit primair een vogelreis is geweest zijn andere soortgroepen niet volledig onderzocht/vastgelegd	
Vogels	
Aalscholver	v
Alk	v
Appelvink	
Barmsijs	
Beflijster	v
Bergeend	v
Bladkoning	v
Blauwe Reiger	v
Boerenzwaluw	v
Bokje	v
Bontbekplevier	v
Bonte Kraai	v
Bonte Strandloper	v
Bonte Vliegenvanger	
Boomklever	v
Boomkruiper	v
Boomleeuwerik	
Boompieper	
Braamsluiper	
Brandgans	v
Dodaars	
Draaihals	
Drieteenmeeuw	v
Drieteenstrandloper	v
Dwerggors	?
Eidereend	v
Ekster	v
Fitis	
Frater	v
Fuut	v
Gekr. Roodstaart	v
Glanskop	v

Goudhaantje	v
Goudplevier	v
Grasmus	
Graspieper	v
Grauwe Gans	v
Grauwe Kiekendief	v
Grauwe Vliegenvanger	
Groenling	
Groenpootruiter	v
Grote Bonte Specht	v
Grote Gele Kwikstaart	v
Grote Mantelmeeuw	v
Grote Pieper	
Grote Stern	
Grote Zilverreiger	v
Grutto	
Heggemus	v
Holenduif	
Houtduif	v
Huismus	v
Huiszwaluw	v
Jan Van Gent	v
Kanoet	v
Kauw	v
Keep	v
Klapekster	v
Kleine Jager	v
Kleine Mantelmeeuw	v
Kleine Strandloper	
Kleine Vliegenvanger	
Kluut	v
Kneu	v
Kokmeeuw	v
Kolgans	v
Koolmees	v
Koperwiek	v
Kraanvogel	v
Krakeend	v
Kramsvogel	v
Kuifeend	v

Kuifaalscholver	v
Meerkoet	v
Merel	v
Middelste Jager	
Middelste Bonte Specht	v
Oeverloper	
Oeverpieper	v
Paapje	
Paarse Strandloper	v
Pimpelmees	v
Ransuil	
Rietgors	v
Rietgans spec	v
Roek	v
Roodborst	v
Roodkeelduiker	v
Rosse Grutto	v
Rotgans	v
Scholekster	v
Siberische Boompieper	v
Sijs	v
Slechtvalk	
Smelleken	
Smient	v
Sneeuwgors	v
Sperwer	v
Spreeuw	v
Staartmees	v
Steenloper	v
Stormmeeuw	v
Strandleeuwerik	v
Tapuit	v
Tjiftjaf	v
Torenvalk	v
Tureluur	
Turkse Tortel	v
Veldleeuwerik	v
Velduil	v
Vink	v
Visdiefje/Noordse Stern	v

Vuurgoudhaantje	
Waterral	v
Waterhoen	v
Watersnip	v
Wilde Eend	v
Winterkoning	v
Wintertaling	v
Witte Kwikstaart	v
Wulp	v
IJsgors	
Zanglijster	v
Zeekoet	v
Zilvermeeuw	v
Zilverplevier	v
Zwarte Kraai	v
Zwarte Specht	v
Zwarte Zee-eend	v
Zwarte Zeekoet	v
Zwartkop/Tuinfluiter	v

Zoogdieren

Haas	v
Ree	v
Mol	v
Zeehond	v
Grijze Zeehond	v

Flora

Zeeraket	v
Gele hoornpapaver	v
Wilde kool	v
Stekend Loogkruid	v
Klein Schorrenkruid	v
Zeekraal	v
Zulte/ Zeeaster	v
Bezemkruiskruid	v

Herfsttijloos	v
Peen	v
Zeekool	v
Zwartmoeskervel	v
Distel spec	v
Blauwe Zeedistel	v
Sleedoorn	v
Meidoorn	v
Duindoorn	v
Gelderse roos	v
Rozebottel	v
Hondsrood	v
Vlier	v
Lijsterbes	v
Liguster spec	v
Teunisbloem spec	v
Zeepostelein	v

Overige soorten

Hommel spec	v
Koolwitje spec	v
Strandgaper	v
Strandkrab	v
Kwal spec	v
Sagrijnslak	v
Oester	v
Mossel spec	v
Zeepokken	v